

KDO NESKĀ•ĀĀEE, NENĀ• ĀĀEECH!

PondĀ•lĀ-, 12 Ānor 2018

NĀ›kde jsem zaslechla, Ā›e stĀtnĀ znakĀ ĀĀeskĀ republiky je šest a marnĀ› jsem pĀ™emýšlela, které Ā›e jsou. Nakonec jsem se musela podĀvat na net. Pro ty, co se nedokĀĀ› dopoĀ›it stejnĀ› jako jĀ, trochu zjednodušenĀ›:

Znak se lvem (velkĀ a malĀ), trikolĀra, stĀtnĀ vlajka, vlajka prezidenta, peĀ•eĀ› a hymna. A kdyĀ› jsem si tak Ā•etl stĀtnĀch znacĀch, tak pro mne bylo novinkou, Ā›e po odtrĀ›enĀ Slovenska se mĀ›la zmĀ›nit i naše Ā•eskĀ vlajka. ModrĀ klĀn na vlajce patĀ™Ā totĀ› SlovĀkĀm. VlastnĀ› o tom je jedna pĀseĀ› skupiny Chinaski:

<https://www.youtube.com/watch?v=ekFC8leFK60> SlovenskĀ klĀn na našĀ vlajce ale nezmizel, zmizela jenom druhĀ bojovnĀ slovenskĀ sloka Nad Tatrou sa blĀska, kterĀ byla v roce 1930 oficiĀlnĀ› pĀ™ĀdĀna. Po vzniku ĀĀeskĀ republiky v roce 1993 zĀ› stal jen nĀš cukrkandlovĀ cajdĀk.

To, jak vznikla naše hymna, asi znĀ kaĀ›dĀ ĀĀech. Je ze hry J. K. Tyla „FidlovaĀ•ka, aneb Ā›ĀdnĀ hnĀ› Ā›ĀdnĀ rvaĀ•ka“›, vlastnĀ› propadĀku, kterĀ byl uveden 21.12.1834 ve StavovskĀm divadle pĀ™Āi benefici F. Šroupa. Hra byla nazvanĀ podle jarnĀ oblĀbenĀ velikonoĀnĀ› slavnosti ŠevcovskĀho cechu na nuselskĀ louce -- "FidlovaĀ•ka".

J. K. Tyl v dobĀ›, kdy psal hru, dĀ›lal provianĀ›Āka u osmadvacĀtnĀ› v JosefskĀch kasĀrnĀch na dnešnĀm Ā›stĀ Republiky, a tam i ve svĀm pokojĀku bydlel. A i kdyĀ› svoji prĀci nenĀvidĀ›l, z existenĀnĀch dĀ›vodĀ› ji vydrĀ›el vykonĀvat pĀ™es deset let. PozornĀ nĀvštĀ›vnĀk Prahy i dnes najde pamĀ›tnĀ desku na zdi Palladia. Hra to byla vlasteneckĀ s jednoduchou zĀpletkou a pĀseĀ› „Kde domov mĀ›j“›, kterou zpĀval slepĀ Ā›ebrĀk Mareš›, byla jednĀm z mĀla svĀtĀlych bodĀ› neuspĀ›šnĀ frašky. Autorem hudby budoucĀ Ā•eskĀ hymny byl uĀ› tehdy uznĀvanĀ hudebnĀk a skladatel František Škroup. StejnĀ› jako Tyl, ani František Škroup, nemĀ›l jednoduchĀ› Ā›ivot. V dobĀ›, kdy hudbu sklĀdal, mu umĀrila jeho prvĀ Ā›ena, proto snad i ten tesklivĀ nĀpĀ›v. V polovĀ devatenĀctĀho stoletĀ, František Škroup bĀval jednĀm z nejvĀznamnĀ›jšĀch zjevĀ› tehdejšĀho praĀ›skĀho vlasteneckĀ hudebnĀho Ā›Āvota. ĀĀ•koliv tomu podmĀnky nepĀ™Āly, podaĀ™Āilo se mu vybojovat prvĀ Ā•eskĀ pĀ™edstavenĀ, komponoval hudbu k Ā•eskĀm hrĀm, vydĀval pĀsnĀ›, zaklĀdal Ā•eskĀ pĀ›veckĀ spolky. PĀ™es ohromnĀ ovĀ ve StavovskĀm divadle byl roku 1857 zbaven mĀsta kapelnĀka, nepĀ™Ājalo jej ani novĀ ProzatĀmnĀ divadlo, a tak nevidĀ›l jinou moĀ›nost, neĀ› hledat uplatnĀ›nĀ› za hranicemi, kde mu angaĀ›mĀ nabĀzeli. Stal se dirigentem v holandskĀ opeĀ™me v Rotterdamu. I pĀ™es svĀ pĀ™ĀnĀ›, se uĀ› do svĀ vlasti nikdy nevrĀtil; bylo mu pouhĀch 61let, kdyĀ› zemĀ™el a je pochovanĀ Rotterdamu. O jeho hrob se dlouho nikdo nestaral.

Teprve kdyĀ› se v Praze konalo slavnĀ "vzpomĀnĀnĀ" sta let našĀ hymny, zahĀjili badatelĀ pĀtrĀnĀ po poslednĀm mĀstĀ› skladatelova odpoĀ›Ānku a nad jeho hrobem byl postaven pamĀtnĀk. PamĀtnĀ deska je i na domĀ› v OsicĀch, kde se Škroup narodil, i na domĀ› v Holandsku, kde Ā›Āil a zemĀ™el. UĀ› 26. srpna 1928 bylo v OsicĀch s velkou slĀvou otevĀ™eno Škroupovo muzeum, na stavbu probĀhala tehdy celonĀrodnĀ sbĀrka. Dnes je muzeum prĀzdnĀ a v dezolĀtnĀm stavu. Po uvedenĀ FidlovaĀ•ky se pĀseĀ› pomalu dostĀvala do podvĀ›domĀ nĀroda. ExistujĀ rĀ›znĀ verze nĀrodnĀ hymny, dajĀ se najĀt i ty sprostonĀrodnĀ. Ema DestinovĀ ji za Rakouska-Uherska v roce 1914 zpĀvala stĀle ještĀ› jako lidovku. PĀseĀ› Kde domov mĀ›j zaĀala bĀt kritizovĀna uĀ› koncem 70. let 19. stoletĀ ze strany intelektuĀlĀ›. VytĀkali jĀ lyriĀnĀ›, emocionalitu, nedostateĀnou ŀdernost. MnohokrĀt byla snaha hymnu nahradit nĀ›Āim v bojovnĀ›jšĀm duchu. SvĀ vĀhrady, pĀ™edevšĀm proti textu tĀto pĀsnĀ›, mĀ›li Jan Neruda, Edvard Beneš›, ale dokonce i TomĀs Garrigue Masaryk. U pĀ™ĀleĀ›Āitosti Dne Ā•eskĀ stĀtnosti v roce 2008 jĀ chtĀ›l pĀ™edĀ›lĀvat i Mirek TopolĀne naštĀ›stĀ došlo jenom k nepatrnĀ zmĀ›nĀ› aranĀ›mĀ.. Hymnu nahrĀl sbor NĀrodnĀho divadla pod vedenĀm dirigenta JiĀ™Āho BĀ›lohĀvka ve Ā›tyĀ™ech verzĀch, kromĀ› orchestrĀlnĀ a sborovĀ, vznikla i verze pro muĀ›skĀ a Ā›enskĀ Škroupova a Tylova pĀseĀ› zĀ›stala nezmĀ›nĀ›na, hymnou je stĀle pĀ›vodnĀ prvĀ sloka z Tylovy hry.

Ano, slova i hudba jsou tklivĀ a dojemnĀ, zcela jinĀ, neĀ› jinĀ nĀrodnĀ hymny. Ale proĀ• pĀ™edĀ›lĀvat to, co funguje? V jinĀch zemĀch se hymny mĀ›nily, my mĀme poĀ™Ād stejnou. Její obsah nenĀ politickĀ, neadoruje Ā›Ādnou osobnost a dokĀĀ› zazpĀvat kaĀ›dĀ sprĀvnĀ ĀĀech. deeres

